

Téli kedvenc a naspolya és a birs

MÉLTATLANUL ELFELEDETT KIVÁLÓ GYÜMÖLCS AZ OLYKOR CSODAGYÜMÖLCSNEK IS ELKERESZTELT NASPOLYA. MA MÁR RITKASÁGNAK SZÁMÍT, DE A KÉSŐ ŐSZI PIACOKON KÉRDEZZÜNK UTÁNA BÁTTRAN A HAMISÍTATLAN ŐSTERMELŐKNÉL.

Rendszertanilag a rózsafélék családjához tartozik, a galagonyafélék közeli rokona. A naspolya (*Mespilus germanica*) Közép-Ázsiából, a Kaukázus déli lejtőiről származó növény, tőlünk északabbra már nem díszlik. Tájnyelvben ismeretes a lasponya elnevezése is. Termésének sokrétű a felhasználási módja; lekvárt, zselét, ivólevet, régebben akár gyümölcskocsonyát vagy gyümölcsajtot is főztek belőle magas pektintartalma miatt.

Szépen ápolt, nem túl magasra növő egyedei díszfaként is megörvendeztetik a szemlélőt. Virágzása kései, április legvégére, május közepére, olykor akár a hónap végére esik. Tetszetős látványt, megkapó képet nyújt a fehérbe borult naspolya, virágzása időpontja

miatt a tavaszi fagykárokat is elkerüli, ami manapság nagy előny. Öntermékeny, a gyümölcsök kialakulásához nincs szüksége idegen virágorra. Október közepétől-végétől, mikor kertünk aranysárga, barna színbe öltözött, kezdődhet a késő őszi utolsó, örömteli élményt adó naspolyaszürete. A birset valamivel előbb szedjük.

Bőven terem a meszes Gellért-hegyi kertemben

Nagyon későn virágzik, elkerüli a tavaszi fagyokat

Szedésére a legkedvezőbb idő, ha az első dér megcsípi. A naspolyát száraz, hűvös helyen szükséges utóérlelni, így alakulnak ki a legkedvezőbb ízei, aromája. Eszegetésükhöz akkor álljunk hozzá, ha a gyümölcs már „szotykoszá” válik. Vitamintartalma ugyancsak magas, gyermekkorom Szent Miklós ünnepnapjai elképzelhetetlenek voltak az ez időre már utóérett naspolya nélkül, és a legváltozatosabb formákba öntött birsalmasajt is a közeledő szent karácsony eljövetelét jelezte. Sok baráti, rokoni beszélgetés ötlík eszembe, amikor kandalló tüze mellett naspolyát, de főleg birsalmasajtot eszegettünk.

A naspolyafa nem igényli a metszést, kedveli a lazább, üde, tápdús talajokat, de nálunk a meszes, dolo-

A hazai kertek utolsóként szedhető gyümölcse a naspolya

a kert egészségét jelző mintapéldánya. Az időnkénti öntözést meghálálja, száraz hetekben érdemes jó néhány vödönyi vizet juttatni a gyökérzónához, és néhány alkalommal megérdemel egy-egy lombtrágyás permetezést. A naspolya magas csersavtartalma miatt szinte teljesen ellenáll az összes betegségnak és a kártevőknek, így legtöbb esetben elegendő egy korai tavaszi, valamint egy késő őszi lemosó permetezés, amelyek elpusztítják az áttelelő károsítókat. A hagyományos, kontakt, méregjelzés nélküli rezes, kénes, olajos kezelések elegendők. A naspolya fája kemény, szép faragványok is kikerülnek a hozzáértők kezei közül.

A kertnek szintén az egyik rezisztenciabajnoka, de kisebb károkat okozhat rajta a hajtáshervasztó darázs, a zöld almaleveltetű, valamint adott esetekben a lisztharmat.

Kedvelt fajtái a *Szentesi rózsza*, a *Holland óriás*.

mitos gellérthegyi körülmények közt is szépen díszlik. Harsogó zöld leveleivel, szép arányaival naspolyafám

Molnár István Mihály
Gellért-hegy

HERBÁCIÓ MAGAZIN

Rendelje meg a Herbáció magazint egy évre (megjelenik évszakonként) mindössze 1680 forintért! Előfizethető bármelyik postán, vagy

hívja a 06 30 437 8900 telefonszámot, vagy küldje el nevét, címét a nzr@herbacio.hu emailcímmre.

Herbáció: kozmetikumok, népi gyógyreceptek, különleges ételek, italok,elixírek, tartósítványok: növényekből házilag... levendula virágvíz, ehető levelek, cider készítése, gyömbérvakolat, répalevél pesto, dinnyehéj savanyúság, gyógynövényes fűszervajak, rovarűző spray készítése, füstölt szalmával érlelt ecet...

Megjelent a Herbáció magazin legújabb, 60. száma, kapható az újságárusoknál.

www.herbacio.hu Tel.: 0630 437 8900 nzr@herbacio.hu